

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba de jos.

Apare săptămânal sub îngrijirea Dlui Revizor școlar

MARIAN SASU.

Abonament:

120 lei pe an pentru membrii corpului didactic.
ier pentru comitele școlare și partic. 150 lei.

Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Inserțiuni și reclame

se publică după tarif. — Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscriptele nu se înapoiază.

Un număr 3 lei.

Alcoolismul și combaterea lui.

de Ion Raftiu.

Campaniile întreprinse în ultimul timp contra alcoolismului; au avut de întâmpinat rezistența considerabilă a celor ce nu prea cred într'o existență, fără actul dejositor a amortirii simțurilor cu otravă. Pentru aceștia era natural ca cele ce susțineau să fie bazate pe-o convingere formată în urma obișnuinții, care a întemeiat în trupul lor pasiunea animalică. Pentru stărpirea acestor rele, ofensiva luată de comitetele de propagandă trebuia să fie armată cu toate mijloacele posibile puse la îndemână de rațiunea judecătii.

E lucru vădit, că pasiunile se exterminază cu greu și e necesitate subită o înlocuire a răului odată eliminat, cu ceva mai practic; care să preocupe în mod intens simțurile. În acest fel o pasiune se uită, de și cu greu, omul obișnuindu-se cu lucruri mult mai plăcute sufletului, apoi și mai bine văzute de mulțime. Aici de amintit lipsa cititului, care nu se obișnuiește între alcoolisti; deci nu-i mirare că această plagă grea a prins rădăcini mai adânci în țerile cu o cultură nu prea vastă; aici se poate pune întregul orient.

Propagandă în acest senz în ținuturile noastre aproape nu se face, chiar unele manifestări a unor oameni de bine, sunt înăbușite de mulțimea covârșitoare care nu primește nouile precepte. Dar pentru-ca silințele unora să aibă rezultatul dorit, pozitiv, e nevoie — după cum am spus — să ne înarmăm nu numai cu discursurile ce-și au efectul până ești la fața locului, ci să avem la îndemână posibilitatea de-a întemeia lucruri practice care se preocupe mulțimea. E' cert că această posibilitate nu

ne-ar lipsi pe lângă puțină bunăvoință. Serbările culturale, pe cari fără multă osteneală le-am aranja, ne-ar sigura un câștig mare. Dacă ne-am aranjat, ne-ar permite să înțelegem că oamenii sunt deșteptați în sufletul poporului un dor necunoscut de ei, dorul culturii, și cari încetul cu încetul ar înlocui pasiunea.

Trebue să căutăm rănilor acolo unde sunt! Să înțelegem dacă vrem să combatem concepția țărănească ce, în unele părți are un adevărat cult pentru alcool. Să cercetăm adânc lucrurile și atunci se deschid portile, ce ne duc pe urma adevărului.

O cauză a mării multimi alcoolistice este sigur analfabetismul; luat în sensul nepriceperii rălelor aduse de alcool. Asta în primul rând e cauza pentru ce țaranul nostru lunecase așa de adânc pe marginea prăpastiei în moștră pasiunii.

Chiar de mai înainte alcoolismul la țaranul nostru se prezintă ca o boală ereditară.

Începând dela naștere chiar; Românul onorează pe noul venit cu beutură, la nuntă se fac beții, cari uneori devin orgii adevărate; ba ce e mai mult la moarte, Românul dă pomană care constă buna parte din rachiu și vin, asta pentru ca Dumnezeu să erte sufletul celui de dincolo. Afară de asta aproape toate sărbătorile la Români sunt botezate cu vin. Iată deci un proces întreg de sacrificii în cinstea lui Bachus! Unde să căutăm pricina? Oare o găsim dacă știm că același lucru să petrece și la orașe nu numai la țară. Singura deosebire că partea așa numiților intelectuali o fac această într'un mod mai civilizată. Cei dela sate consumă rachie ordinară; preinșii intelectuali stăpâni ai banului, șampanie. Orice serbare, orice manifest național ori cultural se încheie printr'un banchet monstru, cu vinuri scumpe din străinătate. Sunt cazuri foarte multe când la astfel de ocazii se pun baze comitetelor de binefacere și multe altele. La oraș în sărbători crișmele au autorizația de-a fi deschise! La sate nu. Pentru ce nu face clasa intelectualilor nobilul gest cavaleresc de-a vota o moțiune ca în sărbători nici în orașe să nu se consume alcool? Odată ce nu faci acest lucru nu ești în drept a pretinde țaranului mai puțin cult ca tine lucruri mai mari decât tu ești în stare să faci!

Noi nu ne-am îngrijit de țaran! Și am lăsat în același somn de secolii. Ce-am făcut noi pentru el? Crișma a rămas singurul lui local de petrecere și trupească și cultivare sufletească.

Să cercăm să ne apropiem acum de sufletul acestor nobili; dar mai înainte să cercetăm amănunțit lucrurile și ne isbim veșnic de aceleași invinuirii nejuste, pe cari le aducem țărănimii.

Să analizăm în mare sufletul intelectualului și al țaranului, examinând toate instituțiile ce ar putea să cultive acest suflet. Fiindcă suntem urmașii Romanilor; avem și noi infiltrată în sufletele deviza lor: „Panem et Circenses”. O altă maximă afirmă că sufletul omului, din natură e dornic de senzații și spectacole. Să

ne întrebăm: cum sunt realizate la noi la sate aceste cerinți? Răspunsul îl știm. Țăranul nu numai că e departe de-a cunoaște progresele științei, de care ar avea drept să se bucure fiind și el om, dar cei mai mulți se sting fără, măcar a fi martor la un spectacol din domeniul artelor. Deci era fatal ca în ignoranța lor să lungească pe panta unei pasiuni, care a înăbușit toate celelalte sentimente, cari cereau ceva omenesc; o realizare a frumosului.

Să ne abatem la clasa intelectualilor. Aceștia cu toate mijloace ce le-a pus la îndemână arta și știința li-e ușor a înlocui o pasiune; cu toate acestea și aici găsim o mulțime de naufragiați. Lor le sunt deschise teatrele, bibliotecile, cari lipsesc satelor, concertele, ba pentru aceștia sunt deschise toate localurile unde se face din noapte zi, toate localurile ce ponegrec reputația rațiunii. Să ne întrebăm atunci: unde să căutăm raul? Să-l desvelim întâiu între noi! Să lăsam noi toate viciile demoralizatoare să desvălăm faptele noastre mușamalizate și atunci aducem un exemplu ideal țăranimii.

Să omorăm întâiu în noi vermele pasiunilor! Să stărpim răul din rădăcina; atunci va renaște bunul simț!

Când ne vom da seama că am urmat dogmele raportului drept între țăran și intelectual; atunci în mână cu făclia luminii, în suflet cu sinceritatea și adevărul vom putea pleca în propagandă!

Munca ne va fi încoronată cu succes; atunci nu se va mai face abuz de bunurile lumești și vom urma liniștiți concepția filozofiei române: „Aurea Mediocritas”.

Cursul de perfecționare din Deva.

În conformitate cu scopul ce-l urmărește învățământul supraprimar, trebuiesc pregătiți și învățătorii în toate direcțiile acestui învățământ.

Având în vedere faptul acela, că în acest ram al învățământului obvin unele studii nouă precum și un material cu mult mai vast decum obveneă în cadrul claselor primare existente până acuma, urmează ca învățătorii să-și însușească acest material, însă mai ales trebuie să-și câștige cunoștințe amănunțite din materialul specific, conform caracterului ce-l prezintă școala supraprimară, anume în direcția comercială, industrială sau economică, după cum dictează interesele și împrejurările locale.

În acest scop a organizat Ministeriul Instrucțiunii, cursul de perfecționare din Deva, la care curs fiecare Revizorat a delegat câte 3 învățători. Acest curs stă sub conducerea Dnului Inspector general Saxu. Cursul are două părți esențiate și anume: partea teoretică și partea practică.

Partea teoretică constă în cunoașterea materialului științific, iar partea practică în cunoașterea dexterităților.

Cu conducerea părții teoretice este încredințat Domnul Sporea, directorul școlii normale de aici. Dânsul dezvoltă mai mult partea metodică a diferitelor studii. Iar, ca învățătorii să fie puși în corectitudine cu materialul cvantic și esențial din diferitele studii, Ministeriul a delegat treizeci de conferențieri, dintre oamenii de știință mai distinși ai țării noastre, cari se vor prezenta la curs perandativ, conform programului fixat. Tot în legătură cu partea teoretică funcționează aici în edificiul școlii un Cinematograf instalat din partea „Casei Școlilor”, unde rulează filme, cari prezintă diferitele regiuni și părți mai caracteristice din frumusețile naturale ale țării noastre.

Tot asemenea se aranjează serbări, în orele de repaus, când colegii recitează poezii, cântări, jocuri și alte produse dramatice, cari caracterizează individualitatea diferitelor tinuturi. Iar în zilele de sărbători se vor face excursiuni în toate localitățile din împrejurime, cari au ceva importanță istorică sau industrială.

Se va vizita și orașul Alba-Julia, cu care ocazie mi-ar plăcea foarte mult dacă le-am face o primire noi învățătorii din județul Alba-de jos, fiind acest lucru necesar din punctul de vedere al interesului nostru de solidarizare. În acest scop după ce voi afla data precisă, mă voi pune în legătură cu comitetul Secției județene, cerând și binevoitorul concurs al On. Revizorat școlar.

Cursurile practice sunt conduse de către Domnul inspector Saxu. Dânsul este un om perfecționat în lucrările școlare practice, cunoscând bine sistemele din țările apusene în aceasta ramură de activitate.

Cursurile practice conțin 8 secții principale și 5 secții secundare. La părțile principale aparțin următorii rami industriali: 1. Tâmplăria și strungăria, 2. Dogăria, 3. Rotăria, 4. Lăcătușeria, 5. Tinichigieria, 6. Răchităria, 7. Frângeria, 8. Papurăria împletită cu rafie și cu paie.

Atelierele sunt prevăzute cu toate cele necesare, fiecare atelier stă sub conducerea mai multor specialiști.

Secțiile secundare sunt: 1. Ceramica și modelajul, 2. Cartonajul și legatul cărților, 3. Sforăria, 4. Intogmirea muzeelor școlare, 5. Confectionarea aparatelor fizice și psihologia experimentală.

Cursurile pentru secțiile principale se țin înainte de masă de la ora 6^{1/2}—12^{1/2}, iar cursurile pentru secțiile secundare se țin după masă dela ora 3—5, iar dela 5—7^{1/2} se fac exerciții muzicale și gimnastice. Fiecare învățător și-a ales o secție principală și două secundare.

Fiecare dintre noi lucrează intensiv pentru a se perfecționa în ramul ales. De și avem un orar foarte bogat fiind ocupați de dimineața până seara târziu, ne simțim întrun mediu destul de plăcut.

Andrei Floașiu, inv.

Lecție practică de aritmetică.

Inmulțirea cu numerele 1-5.

I. Pregătirea.

a) *Apercepțiunea. Repetiția adunărilor cari dau 5.* Adunați pe 1 cu fiecare număr dela 1-5! ($1+1=2$; $2+1=3$; $3+1=4$; $4+1=5$.)

Să adune N., tot lângă 1, pe rând numerele dela 1-5! ($1+1=2$; $1+2=3$; $1+3=4$; $1+4=5$. Apoi: $2+1=3$; $2+2=4$; $2+3=5$. Pe urmă: $3+1=4$; $3+2=5$. Și: $4+1=5$.)

Spuneți acum toate adunările, cari dau sau fac pe 5! ($1+4=5$; $2+3=5$; $3+2=5$; $4+1=5$.) Îndărăt: ($4+1=5$; $3+2=5$; $2+3=5$; $1+4=5$.)

Din ce numere e făcut 5? $5=1+4$; $5=2+3$; $5=3+2$; $5=4+1$.

Repetiția scăderilor din 5. Scădeți din 5 pe rând, toate numerele 1-5! ($5-1=4$; $5-2=3$; $5-3=2$; $5-4=1$; $5-5=0$. Îndărăt: $5-5=0$; $5-4=1$; $5-3=2$; $5-2=3$; $5-1=4$; $5-0=5$.)

Adunări și scăderi combinate cu înmulțiri. Când rostim: $1+1=2$, de câte ori, tot câte 1 fac 2? (... de $2 \times 1=2$.) Să adune N., pe 1 cu fiecare număr, dela 1-4 și să spună și de câte ori 1 fac aceste numere? (... $1+1=2$, de $2 \times 1=2$; $2+1=3$, de $3 \times 1=3$; $3+1=4$, de $4 \times 1=4$. Îndărăt: $4-1=3$, de $3 \times 1=3$; $3-1=2$, de $2 \times 1=2$; $2-1=1$, $1 \times 1=1$. Asemenea: $2+0=2$, de $1 \times 2=2$; $2+2=4$, de $2 \times 2=4$, etc.

b) *Anunțarea.* Astăzi vom învăța înmulțire cu numerele 1-5. Ce avem să învățăm N?

II. Predarea.

1. *Concretizarea.* a) Iași N., la numărătoare și tragă la o parte, de 5 ori tot câte o bilă, tot câte o bilă! Elevii vor pronunța în acelaș timp: odată ori o bilă, de două ori o bilă ... de 5 ori o bilă! Numărați-le acum, câte sunt de toate? (... 5 bile.)

b) La început, de câteori s'a luat tot câte o bilă, tot câte o bilă? (... de 5 ori). Dar când le-ați numărat, câte bile găsiți de toate? (... 5 bile).

c) Cât fac dar de 5 ori tot câte o bilă? (... 5 bile). Și de câteori tot câte o bilă fac 5 bile? (de cinci ori tot câte o bilă fac cinci bile).

Partea oficială.

Toate ordinile și circulațele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizati.

Revizoratul școlar al județului Alba de Jos.

No. 1398/1925.

I.

Ministerul Instrucțiunii cu ordinul No. 31569/1925, pune în vedere tuturor învățătorilor și învățat. dela șc. primare de băieți și fete din țară să ia măsuri să înjghebe fără întârziere muzee școlare pe clase alături de muzeul general. Aceste mici muzee vor fi întocmite potrivit programei în curs, în colaborare cu elevii clasei îndrumați de învățătorul respectiv. Ele vor fi ca o carte deschisă în care școlarii vor putea să găsească tot materialul necesar a le clarifica ideile și a le da noțiuni exacte despre tot ceea ce-i inconjoară, despre tot ceea ce întâlnesc la tot pasul în cărțile lor, precum și despre tot ce e legat de trecutul îndepărtat al neamului nostru, cum ar fi de pildă o armă veche, un vas etc.

2. Alături de muzeele școlare pe clase și bibliotecile populare să se întocmească de pe acum biblioteci școlare pe clase, cari să conțină cărți ce interesează viața copilărească potrivite cu gustul și dezvoltarea sufletească la cari au ajuns elevii respectivi, sâmbăta de pildă se poate aranja să fie o oră de lectură făcută chiar de elevii cei mai distinși ai școlii sau ai clasei respective.

3. De asemenea se vor da elevilor îndrumări mai ales celor de la cl. III-a IV-a, să alcătuiască albuimuri geografice și istorice în cari să se colecțieze cărți postale ilustrate din tot ce are mai scump și mai frumos țara noastră, precum și din tot ceea ce găsește mai interesant în cartea neamului.

Cum ar fi de ex: Figurile marilor voievozi, scene din viața poporului nostru etc.

Strângerea ilustratelor, cu vederi din țară se poate face prin corespondență între școlarii din diferite regiuni ale țării. Cu modul acesta s'ar prilejui elevilor momente fericite de schimb de idei și unire sufletească, cultivându-le astfel un mod serios mar mult dragostea de neam și de frumusețile și bogățiile pământului românesc.

No. 1716—1925

II.

Avem onoare a vă face cunoscut ca Ministerul a dispus ca toate detașările din învățământul primar și învățământul normal să înceteze pe ziua de 1 Septembrie 1925.

No. 10554—1925

III.

Alăturat Vi se trimite în copie ordinul Ministerului No. 60807—925 privitor la indemnitatea de înmormântare a învățătorilor.

Conform art. 45 din regulamentul pentru aplicarea Statutului funcționarilor, familia funcționarului decedat are dreptul la

o indemnitate de înmormântare egală cu retribuțiunea (salarial și accesoriile) *pe trei luni.*

Acest articol este prevăzut în partea II-a regulamentului pentru aplicarea legii Statului care cuprinde dispozițiunile generale aplicabile tuturor funcționarilor publici și de dispozițiunile lui beneficiază toți funcționarii fără excepție.

Prin noua lege a învățăm. primar, s'a prevăzut în art. 160 ca soția și copiii minori ai învățătorilor decedați să beneficieze timp *de 6 luni* de leafa și gradația întreagă a celui decedat.

Această dispozițiune e în contradicție cu dispozițiunile statutului care e o lege organică și duce și la anomalie că familiile membrilor corpului didactic decedați, să nu se bucure de aceleași drepturi.

De altminteri indemnitatea acordată de Statut este mai avantajoasă de oarece se calculează la salarije cu toate sporurile pe trei luni, pe câtă vreme conform art. 160 din legea inv. primar, urmașii celui decedat primesc numai salariul și gradația însă pe 6 luni. Mai mult, din interpretarea strictă a acestui articol, ar urma ca familiile învățătorilor neinsurați, să nu se bucure de nici un ajutor pe câtă vreme conform Statutului, acest ajutor se acordă și fraților și părinților cari au suportat cheltuelile de înmormântare.

De aceea Ministerul dispune ca pentru învățătorii decedați să se aplice dispozițiunile Statutului.

Vă punem deci în vedere ca pe viitor cererile pentru ajutoare de înmormântare să ne fie trimise însoțite de state (3 exemplare) verificate de inspectorat.

Salariul și sporurile pe trei luni se vor trece brutto, fără rețineri. Pentru învățători plata se va face din sumele pe care le aveți delegate la art. 3, bine înțeles după ce primiți aprobarea Ministerului. Pentru celelalte grade de învățământ, ordonanțarea se va face direct de Minister, din fondul cheltuelilor extraordinare.

No.1553/1925.

IV.

În "Vatra Scolară" No. 7—9/a. c. s'a publicat la bibliografia, apariția a 2 broșuri "*Călăuza Agricultorului*", autor fiind Dl. D. Comșa. Cum aceste manuale au menirea de a umplea o lipsă simțită în organizarea cursurilor supraprimare, cursuri ce au luat ființă încă din anul prezent, aflăm de bine a le recomanda tuturor școlărilor și învățătorilor noștri.

No. 61949.

V.

Dna A. Henry cu domiciliul în București calea Prahovei 192 a editat „Albumul de Incoronare” al M. M. E. L. Regale și Regina, pe care l oferă școlărilor cu 40 lei exemplarul cu portrete montate. Ministerul găsește aceasta lucrare instructivă și o recomandă școlărilor. Doritorii se pot adresa susnumitei.

Rev. școlar M. Sasu.

ȘTIRI.

* **Dt subrevizor de cancelarie A. Ocnean**, după un concediu de șase săptămâni, și-a reocupat în 22 l. c. postul.

* **Congresul general al învățătorilor din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș** se va ținea anul acesta la Timișoara în zilele de 6, 7 și 8 Sept. Programul amânunțit se va publica în curând în ziare.

* **On. Minister a acordat următoarele împrumuturi și ajutoare pentru construcții și reparații școlare:** Măgina 50.000 lei, Găureni 40.000 lei, Meteș 20.000 lei, Cisteiul de Mureș 20.000 lei, Roșia Montană 15.000 lei, Cărpeneș 15.000 lei, Galați 10000 lei.

* **Comitetul școlar al județului nostru** a primit de curând dela On. Minister 60 biblioteci școlare spre a le distribui școalelor, cari nu dispun de biblioteci.

* **Școala normală de învățători „Gheorghe Lazar” din Avrig** are vacante, pe anul școlar 1925—1926, pentru clasa I 50 locuri, pentru clasa II 6 locuri, pentru clasa III 16 locuri. Elevii vor fi numai interni și pot fi bursieri, semibursieri și solvenți. Locurile vacante se dau prin concurs. Informațiuni mai apropiate dă direcțiunea școlii.

* **La Cooperativa învățătorilor se găsesc registrele necesare pentru comitele școlare.**

* **Noul an școlar.** Cu considerare, că aplicarea noului regulament școlar intimpină unele greutăți tehnice, ministerul instrucțiunii a hotărât, ca toate lucrările de începere a anului școlar să

fie amânate cu 10 zile. Astfel fiind, înscrierile și reinscrierile se vor face între 1—8 Septembrie; examenele de admitere și bursă între 10—15 Septembrie; examenele de corigență, particulare și integrale între 10—18 Septembrie; examenele de admitere în clasa V-a între 20—25 Septembrie; examenele de bacalaureat între 25 Septembrie și 10 Octombrie. Inceperea cursurilor la 26 Septembrie.

* **Ministerul Instrucțiunii a acordat pentru diferitele cursuri de perfecționare; ce se țin în vara aceasta pentru membri corpului didactic, suma de 3,500.000**

* **D. dr. G. Angelescu, ministrul instrucțiunii publice**, a întrebat guvernul francez, dacă se poate dobândi, în școalele normale ale Franței, un număr de locuri pentru învățători și institutori români.

D. de Monzie ministrul francez al instrucțiunii publice, a răspuns că guvernul din care face parte, are plăcerea să pună la dispoziția învățătorilor și institutorilor români 100 de locuri.

* **Învățătorul Alex. Vărnăv**, fusese mutat disciplinar pe baza unei deciziuni a consiliului permanent din comuna Filiiu, jud. Brăila la Topalul, jud. Constanța. Învățătorul a atacat cu recurs hotărârea aceasta și Curtea de casație secția treia, în urma concluziunilor puse de d. profesor și avocat V. Haneș a casat deciziunea consiliului permanent, care nu era competent să aplice această pedeapsă.